

HOSSZÚ TÁVÚ VAGYONKEZELÉSI TERV 2007-2016

BALATONI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG

2007.

A vagyonkezelési koncepcióban lefektetett alapelvek szerint készült el a következő tíz év feladatait és célkitűzéseit tartalmazó hosszú távú vagyonkezelési terv.

NAGYOBB, ÁLLATTARTÁSSAL KAPCSOLATOS GAZDÁLKODÁSI EGYSÉGEK:

a). Káli-medence:

Salföldi Természetvédelmi major (állatállomány csak bemutató jelleggel)

Kékkút-Salföld-Kővágóórs környéki legelők: a szürkemarha állomány (nagy gulya bikával), illetve fiatal üszők (kis gulya)

Kornyó-tó környéke: a teljes rackaállomány

b). Kis-Balaton:

Kápolnapusztá: bivalyállomány két gulyában két bikával (összesen mintegy 160 db)
33 szürkemarha tehén + bika

Zalavár: üszőtelep bivalyok részére

c). Tapolcai-medence:

Kisapáti: szürkemarha üszők (fiatal gulya)

d). Csopak, Kerekedi öböl: szürkemarha növendék üszők

e). Tihany: Belső-tó: szürkemarhák, 6 nőivarú + bika

A saját területeken a nagy, egybefüggő tömbök természetvédelmi kezelését legeltetéssel, vagy kaszálással végezzük. Ahol egyéb ok kapcsán nem volt indokolt a saját használat, haszonbérbe adás történt. Az ezeken kívüli területek nagyon mozaikosak, kicsik, kezelési egységet nem képeznek, ezért saját használatban történő legeltetésük nem gazdaságos. Ahol ökológiai okokból szükséges a gyepfenntartás, szárazzással történik természetvédelmi kezelés.

Normatív földalapú támogatással évente legalább mintegy 1400 hektár terület esetében lehet számolni. Ezt –a jelenlegi birtokviszonyok mellett- reálisan mintegy 1800 hektárra lehet bővíteni.

Igazgatóságunk kvótája anyatehén támogatás kapcsán 351 db. Mivel az állomány mérsékelt növelése tervezhető, mintegy 50 db kvóta vásárlását be kell tervezni (a támogatási nagyságrendtől és a vásárlási lehetőségtől függően 2-3 év alatt megtérül).

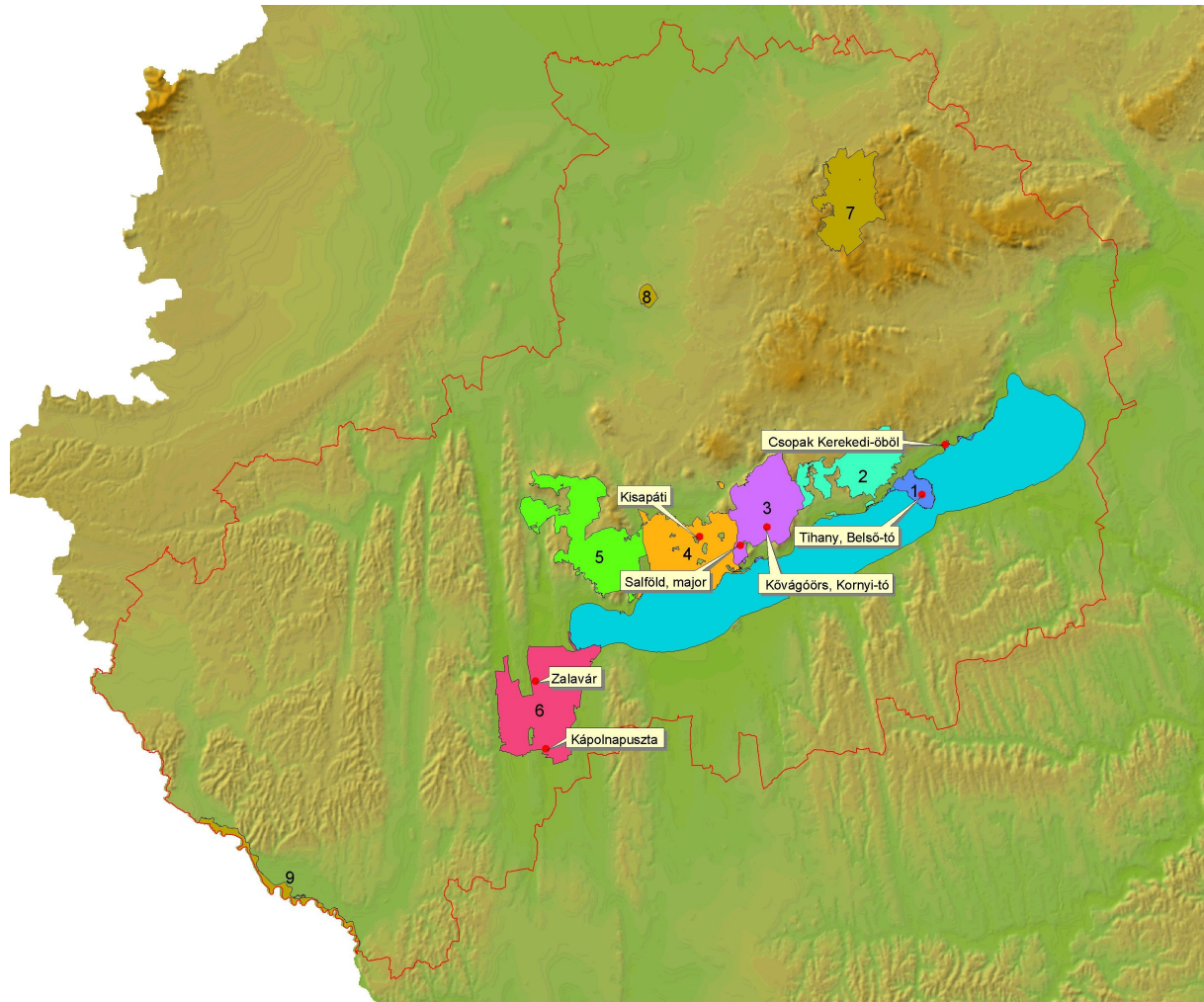
Az utóbbi időszak tapasztalataiból kiindulva fontos megemlíteni, hogy a tervezési időszak alatt előre nem tervezhető, váratlan és jelentős változások fordulhatnak elő, melyek miatt a leírtaktól való jelentős eltérés is előfordulhat.

A munkagépeket nem részletezzük, mivel 10 éves tervezésnél nem jelentős tételek, illetve az áttekinthetőséget is zavarnák. Lényegében valamennyi erőgép el van látva a szükséges munkagépekkel (fűkasza, rendkezelő, szárazzó, pótkocsi stb.). Jelentős fejlesztést (új erő és munkagépsort) nem, néhány kisebb tétel beszerzését azonban még tervezzük (pl. állatszállító pótkocsi). Az amortizáció miatt lesznek szükségesek a cserék és felújítások.

A területi és állatlétszám adatoknál kerekítéseket alkalmaztunk tekintettel arra, ilyen szintű tervezésnél ezt elegendőnek és célszerűnek ítéltük. A takarmányadatoknál 1 bála alatt a 400 kg-os hengerbálát kell érteni.

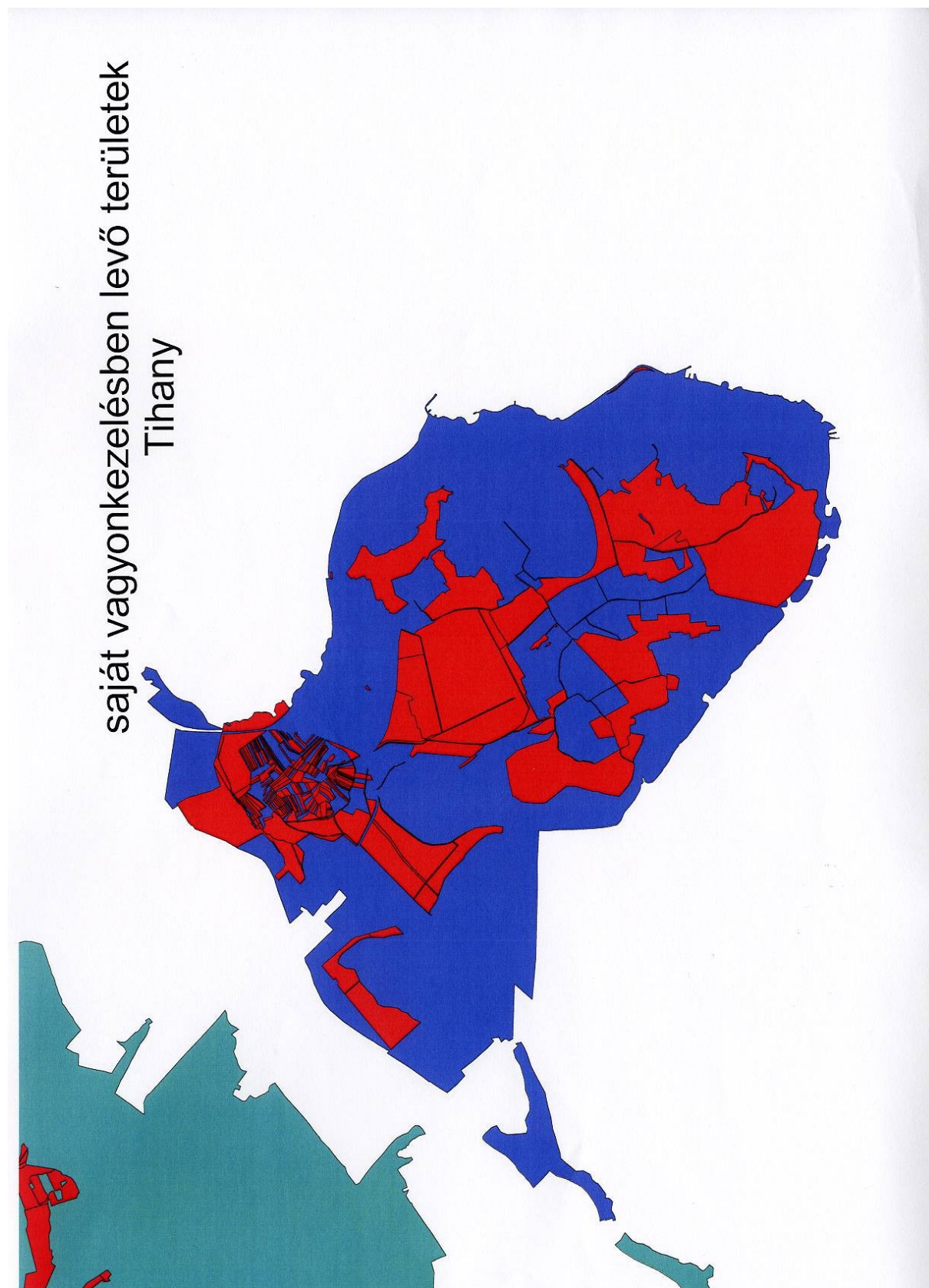
A személyi állományi adatoknál az idegenforgalmi tevékenységgel (bemutatóhelyek) foglalkozó kollégák nem szerepelnek.

Tájegységek, telephelyek

1. Tihany (BfNP)
2. Pécselyi-medence (BfNP)
3. Káli-medence (BfNP)
4. Tapolcai-medence (BfNP)
5. Keszthelyi-hg. (BfNP)
6. Kis-Balaton (BfNP)
7. Magas-Bakonyi TK
8. Somló TK
9. Mura-menti TK
10. valamennyi, fenti védett területeken kívüli Természetvédelmi Terület, láp stb.

1. Tihanyi Tájegység (NP)

Kiemelkedő geológiai érték, Európa diplomás terület. Különleges jelentőségűek a gejzirképződmények, amelyek hévforrások vizéből keletkeztek. Ugyancsak értékes a számtalan bazalttufa feltárás, amely a pannon vulkánosság robbanásos tevékenységét bizonyítja. Az eredeti növényzet erdőssztyep vegetáció volt, ahol az erdők voltak túlsúlyban. A korábban túllegeltetett félsziget mára ismét elért egy bizonyos erdőszültségi arányt. Ma a feladat a spontán kialakult gyertyános tölgyesek, cseres tölgyesek közötti kaszálók, legelők megtartása. A szilikát sziklagyepéken sok délies, szubmediterrán hatást jelző növény található (hártyás galambbegy, borzas szulák, vetővirág). E sziklagyepék különösebb beavatkozást, fenntartást nem igényelnek. A Külső-tó nyílt vízfoltokkal tarkított nádasa partján mocsárréteket és sásos állományokat találunk. Kiemelt jelentőségű az öreg mandulafákkal tarkított levendulás fenntartása.

Zoológiai szempontból az ország egyik legjobban feltárt része. Több olyan mediterrán jellegű faj is van, amelynek tihanyi előfordulása hazánkban unikális értéknek számít, pl. a nyugati ajtóscsiga. A fokozottan védett magyar tarsza is megtalálható (pl. Külső-tó környéke). A legeltetésbe állított Belső-tó melletti gyepre visszatelepített ürgeállomány erős populációt alkot.

A saját területek jelentős része (a Külső-tó és környéke, Felső-láp) Natura 2000 terület is.

1.1. Jelenlegi állapot

1.1.1. Területi adatok, használati viszonyok

Saját területek: 570 ha mg-i jellegű: 350 ha erdő, kivett stb.: 220 ha
(szántó: 40 ha
gyep: 310 ha)

Haszonbérbe adva: 220 ha
Saját használatban legelőként: 20 ha
Saját használatban kaszálóként: 0 ha
Nem használt/nem használható: 110 ha

Normatív földalapú támogatásra beadott: 40 ha

1.1.2. Állatállomány

6 szürkemarha tehén, 1 tenyészbikával a Belső-tó melletti legelőn egész évben, fix karámmal. A szaporulat minden évben a Káli-medencébe kerül.

5 db racka tenyészkos tartózkodási helye a tájegységközpont udvara (a fedeztetésre használtknál januártól októberig).

Felügyelet szempontjából ide tartozik a csopaki Kerekedi-öböl állatállománya, mely 25 db növendék üszőt jelent egy vemhesülési probléma miatt ide helyezett tehénnel.

Az állatok takarmányigénye időjárástól függően mintegy 230 bála.

1.1.3. Gépállomány

1 db Tigretac 5500 traktor munkagépekkel
1 db TZ-4K kistraktor
1 db Wolagri bálázó

1.1.4. Személyi állománnyal kapcsolatos adatok:

1 fő tájegységvezető, 2 fő fizikai alkalmazott, 1 fő prémium idejét töltő fizikai alkalmazott.
A tájegység központjában működik az ún. asztalosműhely, mely az Igazgatóság ilyen jellegű szakmunkáit látja el (állattartással kapcsolatosan ez főként a karámrendszerekkel kapcsolatos munkákat jelenti).

1.2. Célállapot

A jelenlegi arányú kultúrállapot fenntartása. A területkezelés kiemelt célja a geozirifformák bemutatható állapotban tartása, a cserjésedés megakadályozása, ill. szükséges kisebb területek megnyitása cserjeirtással. A Belső-tó melletti legelő pár hektáros nagyságrendben ebbe az irányba bővíthető. A látványosság jelleggel is itt tartott szürkemarha állomány feladata főként az ürgepopuláció élőhelyének a fenntartása.

Területkezelés szempontjából fontos a Külső-tavat környékező növényzet mozaikos kezelése ill. késői kaszálása (magyar tarsza peterakásáig legyen zavarásmentes).

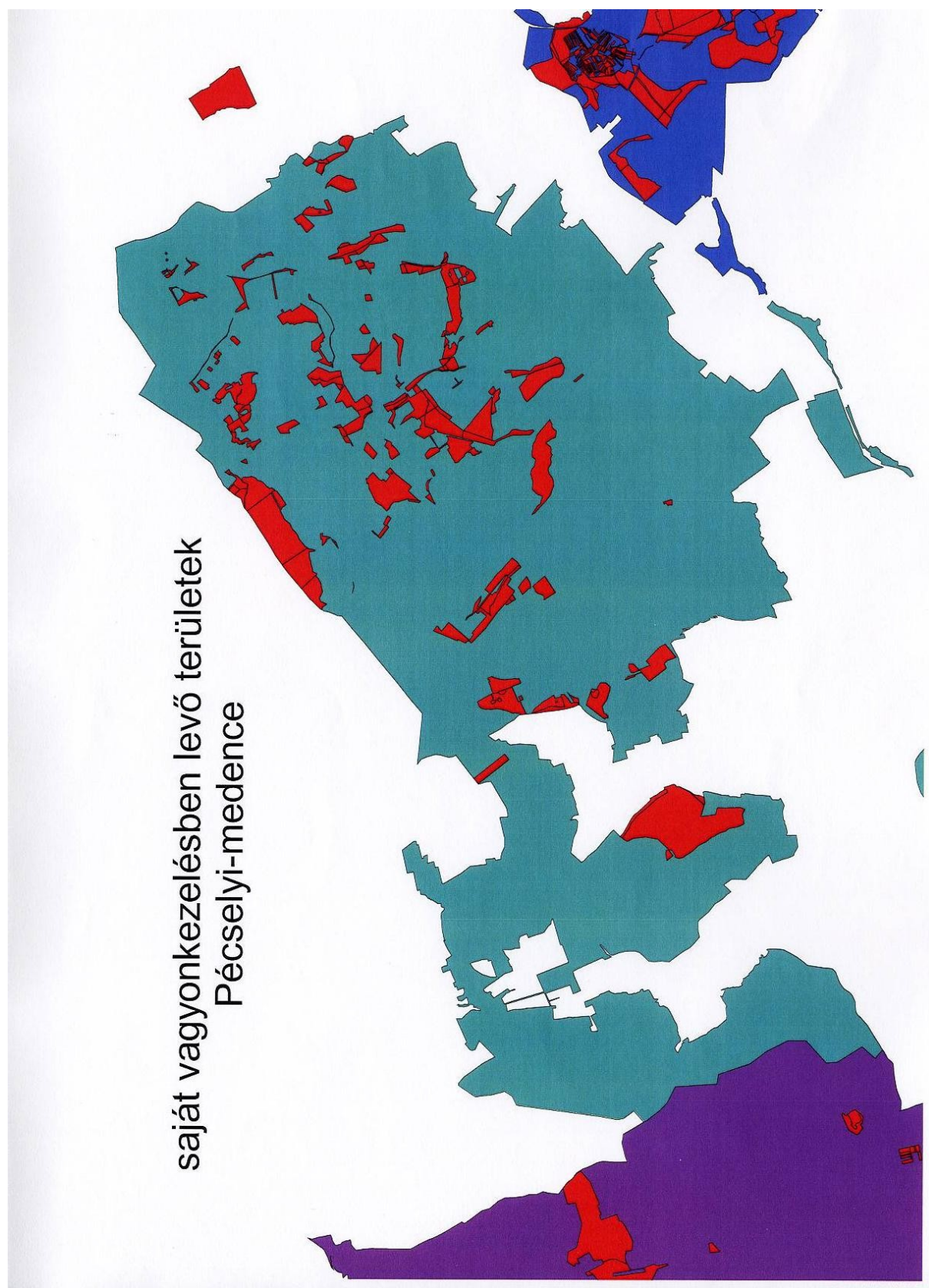
A Natura 2000 területeken a jelölőfajok, -társulások igényeinek megfelelő területkezelési mód alkalmazása.

Az állatállomány bővítését nem tervezzük.

A juhodály, ill. a bérbeadott területek bérletben tartása a cél, a saját hasznosítást itt nem látjuk indokoltnak.

A traktor mérleg szerinti nettó értéke 0, vagyis amortizálása megtörtént. Jó állapotú, de a tervezési időszak alatt új gép vásárlásával számolni kell.

2. Pécselyi-medence Tájegység (NP)

Növényzetének jellemző vonása, hogy a zonális vegetáció fajgyűjtéseit olyan fajok színesítik, amelyek jelenléte az ezt lehetővé tévő speciális alapközet, valamint mikroklímatis tényezőkre vezethető vissza (pl. extrazonális vászolyi bükkös). Meghatározóak a száraz tölgyesek és karsztbokorerdők. Bennük nagy tömegben él a nagyzezerjófű, a madárfészekkosbor és a bíboros kosbor. Jellemzőek a jelentős területet fedő sztyeprétek, amelyek a legtöbb botanikai értéket rejtik: tavaszi hérics, leánykőkörcsin, fekete kőkörcsin, stb. Jellegzetességei a térségnek a borókások, melyek felhagyott legelőként alakulnak ki. A vízfolyásokban gazdagabb helyeken védelemre érdemes forráslápmaradványok, magassásos élőhelyek és kiszáradó láprétek maradtak fenn.

A terület nagysághoz képest rendkívül gazdag cincér- és futóbogár faunája van, melyek közül többen a hazai bogárvilág ritkaságainak számítanak, pl. Arias díszbogara, mely a Balaton-felvidék "legértékesebb" faja, hosszú ideig ez volt az egyetlen ismert élőhelye. A borókások tápnövény-specifikus bogárfaja a borókacincér. Rajta kívül több díszbogárfaj is kötődik e tápnövényhez. Összességében a területen a védetté nyilvánított bogarak 1/3-a jelen van. A természetvédelmi szempontból értékes fajok többsége a lábon száradó, öreg faegyedeket kedveli (mely denevéreknek és odúlakó madaraknak is élőhelye), ezért különös figyelmet kell fordítani kellő számú ilyen élettér biztosítására. Megemlítendő az üde réteken a haris előfordulása.

A saját területek egy része (pl. Diósi-rét) Natura 2000 terület is.

2.1. Jelenlegi állapot

2.1.1. Területi adatok, használati viszonyok

Saját területek:	620 ha	mg-i jellegű:	420 ha	erdő, kivett stb.:	200 ha
		(szántó:	10 ha		
		gyep:	410 ha)		
Haszonbérbe adva:			60 ha		
Saját használatban legelőként:			0 ha		
Saját használatban kaszálóként:			200 ha		
Nem használt/nem használható:			160 ha		
Normatív földalapú támogatásra beadott:			120 ha		

A kaszálók jelentős része a tihanyi ill. csopaki állatállomány takarmány-szükségletét fedezi.

2.1.2. Állatállomány

Nemleges

2.1.3. Gépállomány

nemleges

2.1.4. Személyi állománnyal kapcsolatos adatok:

1 fő tájegységvezető, 1 fő természetvédelmi őr.

A tájegység központja Pécsely.

2.2. Célállapot

A tájegységben található gyepek fenntartása.

A karsztbokorerdők gyepi kezelést nem igényelnek.

A sásos, vizes élőhelyek fenntartása időszakos kaszálással esetleg szárazzással (időjárási viszonyoktól függően). Ahol haris előfordulása regisztrálható, késői kaszálás szükséges.

Saját állatállomány jelentős méretű kihelyezése a területek felaprózottsága miatt nem reális (egyedül a pécselyi diósi rétekre tervezhető pl. üsző gulya kis nagyságrendben).

A Natura 2000 területeken a jelölőfajok, -társulások igényeinek megfelelő területkezelési mód alkalmazása.

A tájegységre jellemző borókások fenntartása, mely lényegében egy átmeneti állapot biztosítása a felhagyott legelő és a beerdősülés között.

3. Káli-medence Tájegység (NP)

saját vagyonkezelésben levő területek
Káli-medence

A területek jelentős része eredetileg sztyeprét. Vannak nagyon fajgazdag, kiemelten értékes sztyeprét foltok, főleg a Sásdi-rét és a Horog környékén. A mélyebb, állandóan nedves réteken üde láprétek vannak, míg ezek szélein kékperjés ún. kiszáradó láprétek díszlenek. Ezek a sokszor sztyeprétekkel mozaikoló területek társulásai nagyon fajgazdagok, általában kiemelkedően sok védett növényfajjal, pl. szibériai nőszirm, széleslevelű gyapjúsás, sokféle orchidea: hússzínű ujjaskosbor, mocsári nőszőfű, mocsári kosbor, vitéz kosbor, agárkosbor, sömörös kosbor, pókbangó. Mindezekből is kiemelkedik és unikális értéknek számít a Sásdi-rét, amely a nevezetes jégkori maradványnövény, a lisztes kankalin stabil élőhelye hazánkban. A meliorációval leszárított területek jelentős része gyomos, főként aranyvesszővel borított.

A peremhegyek botanikai szempontból a Balaton-felvidék talán legdiverzebb részei. Az összes zonális erdőtársulás nagy területen megtalálható itt, de extrazonálisan van bükkös és intrazonálisan hárs-köris törmelékletű erdő is. Alapkőzetben a terület két nagy egységre osztható, egyrészt a vulkánikus alapkőzetű hegyplatók, másrészt az üledékes kőzetekből, főleg dolomitból ill. vörös homokkőből álló vidékek. Ezek flórája jelentősen eltér egymástól. Kiemelt értéket jelentenek a vulkános mélyedésekben rejlő kis tőzegmohás láptavak. Ezek legértékesebb növényzeti típusa a tőzegmohás fűzláp védett tőzegmoha fajokkal.

Természetvédelmi szempontból jelentős a lepkefaunája. Előfordul itt a lepkék közül az IUCN nemzetközi Vörös Könyves, a Berni Konvenció listáján szereplő szürkés boglárka nagyobb populációja. A madárvilág képviselői közül költ itt pl. a fokozottan védett haris, a barna rétihéja. Az emlősök közül megemlíthető az ürge stabil populációja.

A saját területek egy része (Sásdi-rét, Fekete-hegy) Natura 2000 terület is.

3.1. Jelenlegi állapot

3.1.2. Területi adatok, használati viszonyok

Saját területek:	1120 ha	mg-i jellegű:	900 ha	erdő, kivett stb.:	220 ha
		(szántó:	120 ha		
		gyep:	780 ha)		

Haszonbérbe adva:	510 ha
Saját használatban legelőként:	170 ha
Saját használatban kaszálóként:	100 ha
Nem használt/nem használható:	120 ha

Normatív földalapú támogatásra beadott:	300 ha
---	--------

3.1.3. Állatállomány

160 felnőtt szürkemarha (nagygulya)

30 növendék szürkemarha (kisgulya, bika nélkül)

Szakaszos legeltetéssel történik a területkezelés.

A hímivarú szaporulat értékesítésre, a nőivarú először vagy a kisgulyába, vagy a csopaki Kerekedi-öbölbe kerül, tenyésztésbe a 3. évben vonjuk.

200 anyalétszámú rackaállomány (Kornyi-tó melletti gyepek)

A salzföldi Természetvédelmi majorban bemutatás céljából található továbbá néhány egyed a következő fajokból/fajtákból: cigája, cikta, mangalica, bivaly, komondor, racka, szürkemarha, szamár.

A majorban keletkező trágya elszállítását főként a környező szőlő és szántóterületek használói által tudjuk megoldani.

Az állatok takarmányigénye időjárástól függően mintegy 2100 bála, mely döntően a Tapolcai-medence kaszálóiról takarítható be.

3.1.4. Gépállomány

1 db MTZ 1221 traktor munkagépekkel

2 db MTZ 82 traktor munkagépekkel

1 db Wolagri bálázó

3.1.5. Személyi állománnyal kapcsolatos adatok:

1 fő tájegységvezető, 1 fő természetvédelmi őr, 2 fő fizikai alkalmazott.

A tájegység központja Salföld, itt található a Tapolcai-medence tájegység irodája is.

3.2. Célállapot

Az egykor meliorált, aranyvesszővel borított területek közül minél többet kezelésbe kell vonni legeltetéssel és kaszálással.

A medence legértékesebb láprétjeinek és sztyeprétjeinek fenntartása (Sásdi-rét és Kornyi-tó környéke). E területek környékén vásárlással/elővásárlással történő területbővülés szántók esetén is.

A Natura 2000 területeken a jelölőfajok, -társulások igényeinek megfelelő területkezelési mód alkalmazása.

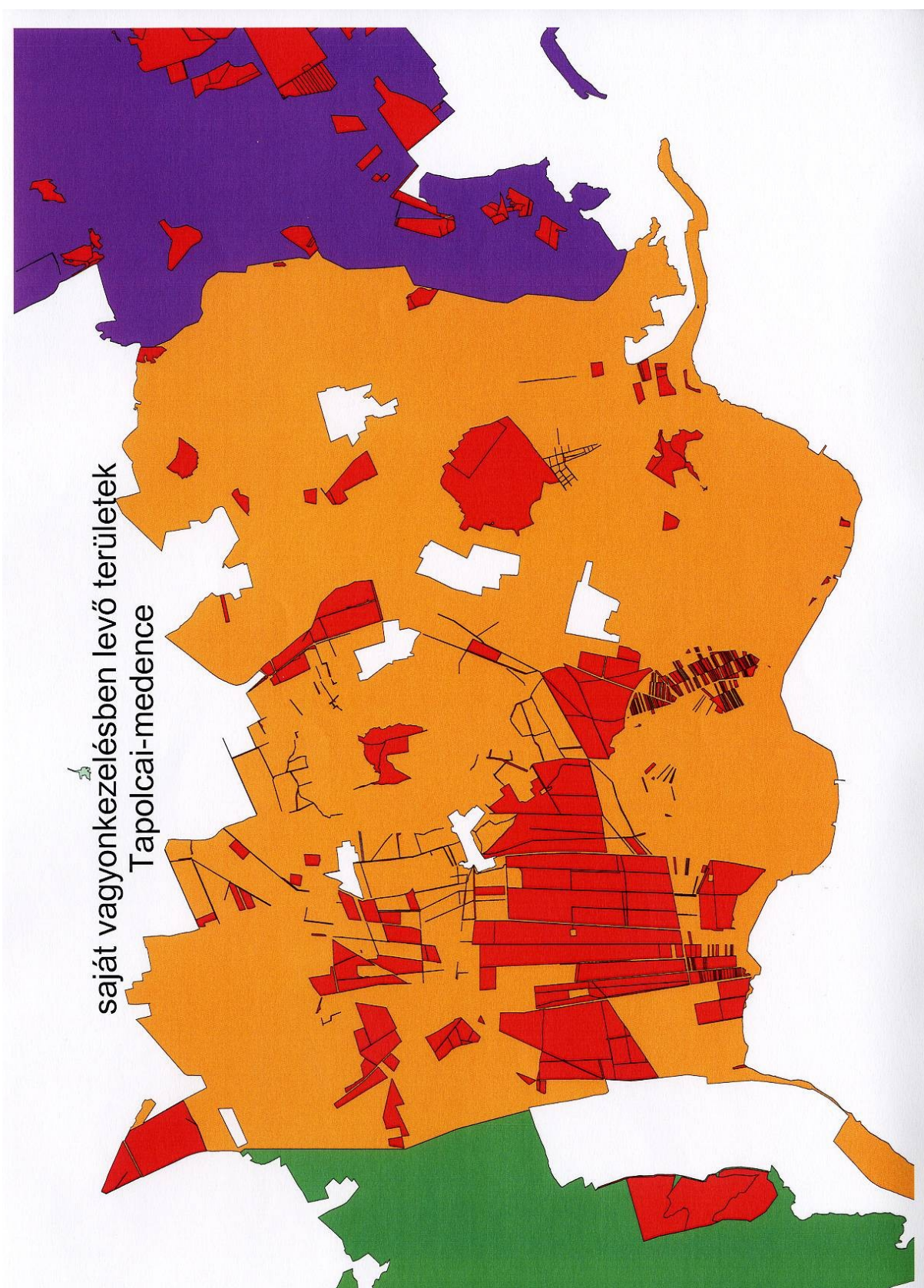
A nagygyula létszámának csökkentése szükséges, ez mintegy 50 állat átszállítását jelenti a kispáti legelőre. Az állomány a területek mozaikossága miatt lényegesen csak akkor bővíthető, ha további és főként a mozaikosságot megszüntető területbővülések történnek.

A rackaállomány anyalétszámának 300 körüli maximalizálása ill. a fajtajelleg jobb megjelenítése (erős szelekció).

Az MTZ-82 traktorok mérleg szerinti nettó értéke 0, vagyis amortizálásuk megtörtént. Jó állapotúak, de a tervezési időszak alatt csere szükséges lehet.

Téli legelő kialakítás a Kornyi-tó környékén, szükség esetén bérlettel.

4. Tapolcai-medence Tájegység (NP)

A tájegység vulkáni tanúhegyei különösen értékesek. Legjellemzőbb társulásaik: sziklahasadékgyep, sziklagyep, lejtősztyeprét, sajmelegyes bokorerdő, xerotherm tölgyes, cseres tölgyes, törmelékeltő erdő, gyertyános tölgyes. A Szent-György-hegyen fordul elő a környék legnevezetesebb, hazánkban csak itt élő növényfaja, a kis mediterrán páfrány, a cselling és megtalálható itt a magas borsó is. További unikális érték még a Lumnitzer-szegfű, a borostyán szádorgó, mely xerotherm relikturnövény és "Vörös Könyves" faj. Annak ellenére, hogy a bazalthegyek flórája hasonlóságot mutat, mégis mindegyik más, ill. mindegyiket sajátos botanikai értékek is jellemeznek. Kezelés szempontjából a tanúhegyek különösebb beavatkozást nem igényelnek (gyakorlatilag sem lenne megoldható).

A láprétek a karsztvízkiemelés miatt nagyrészt tönkrementek, de nem váltak teljesen értéktelenné. Néhány fontos védett faj, elsősorban a lápi nyúlfarkfű és az illatos hagyma meglepően nagy egyedszámban vészelt át a kiszáradást. Unikálisnak mondható értéke a területnek a fokozottan védett mocsári kardvirág. Az utóbbi években a lisztes kankalin egy állománya is előkerült a területről.

A medencében megtalálhatóak a nagyobb nedvességigényű lepkefajok, pl. zanótboglárka, mocsári tarkalepke, de a mezofil fajok térnyerése szembetűnő. Legalaposabban a gerinces fauna ismert. Kiemelt jelentőségű a Nádasmező vízhez kötődő gerinces faunája.

Legkisebb hazai gyíkfajunk, a védett pannonygík, illetve az egyéb, térségre jellemző gyíkfajok is nagy faj és egyedszámban megtalálhatók. Életmódjukból adódóan megmaradásuk inkább a szőlőhegyek és az azokhoz kapcsolódó sziklás részek jellegének megtartásához kötődik.

A saját területek egy része (Szigliget kongópusztai gyepektől a lesencei láprétig, Szentgyörgy-hegy, Badacsony) Natura 2000 terület is.

4.1. Jelenlegi állapot

4.1.1. Területi adatok, használati viszonyok

Saját területek:	2155 ha	mg-i jellegű:	1755 ha	erdő, kivett stb.:	400 ha
			(szántó: 155 ha)		
			gyep: 1600 ha)		

Haszonbérbe adva:	700 ha
Saját használatban legelőként:	90 ha
Saját használatban kaszálóként:	200 ha
Nem használt/nem használható:	765 ha

Normatív földalapú támogatásra beadott:	400 ha
---	--------

4.1.2. Állatállomány

Jelenleg nincs, a Kisapáti legelőre 2007. évben állandó karámrendszer mellett mintegy 50 felnőtt szürkemarha üsző + 1 bika kihelyezése történik meg a salzföldi nagygyulából.

4.1.3. Gépállomány

1 db MTZ 1221 traktor munkagépekkel
2 db MTZ 82 traktor munkagépekkel
1 db Wolagri bálázó

4.1.4. Személyi állománnyal kapcsolatos adatok:

1 fő tájegységvezető, 1 fő természetvédelmi őr, 1 fő fizikai alkalmazott.
A tájegység irodája a Salföldön található.

4.2. **Célállapot**

A Káli-medence, ill. a jövőben itt tartott állatállomány takarmányszükségletének jelentős része a szigligeti és kispáti kaszálókról kell, hogy származzon a jövőben is, mivel ezek jó minőségű szénát adnak. A LIFE program keretében a tervezési időszak első felében a medence központi részeként kijelölt területen élőhelyrekonstrukció által kedvezőbb vízháztartási viszonyok kialakítása, gyomterhelés csökkentése, a későbbiekben pedig ennek fenntartása. A Balaton vízjárásától függően a partközeli gyepes kaszálóként való hasznosítása, mivel főként botanikai értékeik igénylik a kezelést (pl. orchideafélék).

A Natura 2000 területeken a jelölőfajok, -társulások igényeinek megfelelő területkezelési mód alkalmazása.

A tanúhegyek vegetációja önfenntartónak tekinthető, kezelést nem igényel (nem is lenne megoldható). Így a fent említett fajok állományának alakulása nem függ a mezőgazdálkodási tevékenységtől.

Több, időszakos vízállás biztosítása a belső területeken, melyek fontos táplálkozóhelyei pl. különféle partimadaraknak.

5. Keszthelyi-hg. (NP)

saját vagyonkezelésben levő területek
Keszthelyi-hg.

A Zsidi-Vindornyai-medencét dolomit hegylábi és homoki rövidfüves sztyepek szegélyezik, mélyülő részein ecsetpázsitos, réti csenkeszes, sédbúzás mocsárrétek, láprét maradványok, vízzel telt tőzegtálcák, csatornák, patakok, facsoportok díszítik és teszik tájképileg is gazdaggá.

A bazaltvidék (Kovácsi-hegy, Tátika) bazaltdolináit állandó vízállások lápi, mocsári vegetációja díszíti büккеlegyes gyertyános tölgyes környezetben. A több száz méter hosszú bazaltfolyosókban igen érdekes, mediterrán jellegű moha-zuzmó vegetációt találunk. A Tátika Ösbükköse, a Szebike-erdő hatalmas bükkösei természetközeli. A Gyöngyös-patak menti égeres láperdő az egész Keszthelyi-hegység egyetlen, épségben megmaradt ilyen állománya, szabályozatlan vízfolyással. A bazaltvidék állatvilága még nem kellően feltárt, ennek ellenére is ismerünk erről a területről is jó néhány olyan állatfajt, amely indokolta a terület védelem alá helyezését. A sziklagyepekkel tarkított háborítatlan bükkös számtalan különlegességnek ad otthont.

Dolomitvidékének állatvilága, különösen a gerinctelen fauna ma is nagyon gazdag. A lepkészeti feltárások nagyszámú védett és kiemelkedő fajt találtak. Aránylag jól ismert madárvilága, mely madarak közül sok öreg, odvas fában fészkel. A perem- és ligeterdők fajai a ritka fekete harkály, a ritka kis fakopáncs és a viszonylag gyakori zöld küllő. Közönséges a lappantyú, gyakori a léprigó, héja. A terület jó denevér élőhely, köszönhető az itt található barlangoknak (pl. Csodabogyós-barlang). Itt él többek között a kis patkósorrú denevér, a korai denevér, a fehértorkú denevér, stb. A pelék is megtalálhatók, pl. a nagy pele s a mogyorós pele. Főként a délies oldalakon található a tisztásokkal tarkított bokorerdők, melyek jelentős része azonban még nincs Igazgatóságunk vagyonekezelésében.

A saját területek jelentős része (pl. Vindornyai-medence, Zalaszántói rétek) Natura 2000 területek is.

5.1. Jelenlegi állapot

5.1.1. Területi adatok, használati viszonyok

Saját területek:	360 ha	mg-i jellegű:	160 ha	erdő, kivett stb.:	200 ha
		(szántó:	20 ha		
		gyep:	140 ha)		

Haszonbérbe adva:	45 ha
Saját használatban legelőként:	0 ha
Saját használatban kaszálóként:	0 ha
Nem használt/nem használható:	115 ha

Normatív földalapú támogatásra beadott:	0 ha
---	------

5.1.2. Állatállomány

Jelenleg nincs saját állatállomány a területen.

5.1.3. Gépállomány

Mezőgazdálkodással kapcsolatos, említést érdemlő gépállomány nincs.

5.1.4. Személyi állománnyal kapcsolatos adatok:

1 fő tájegységvezető.

A tájegység központja Zalaszántón található, a Kotsy-malom bemutatóhelyen.

5.2. Célállapot

Jelentős részben erdőszült terület, területkezelés szempontjából a Vindornyai- és Zalaszántói-medence rétjei jönnek szóba.

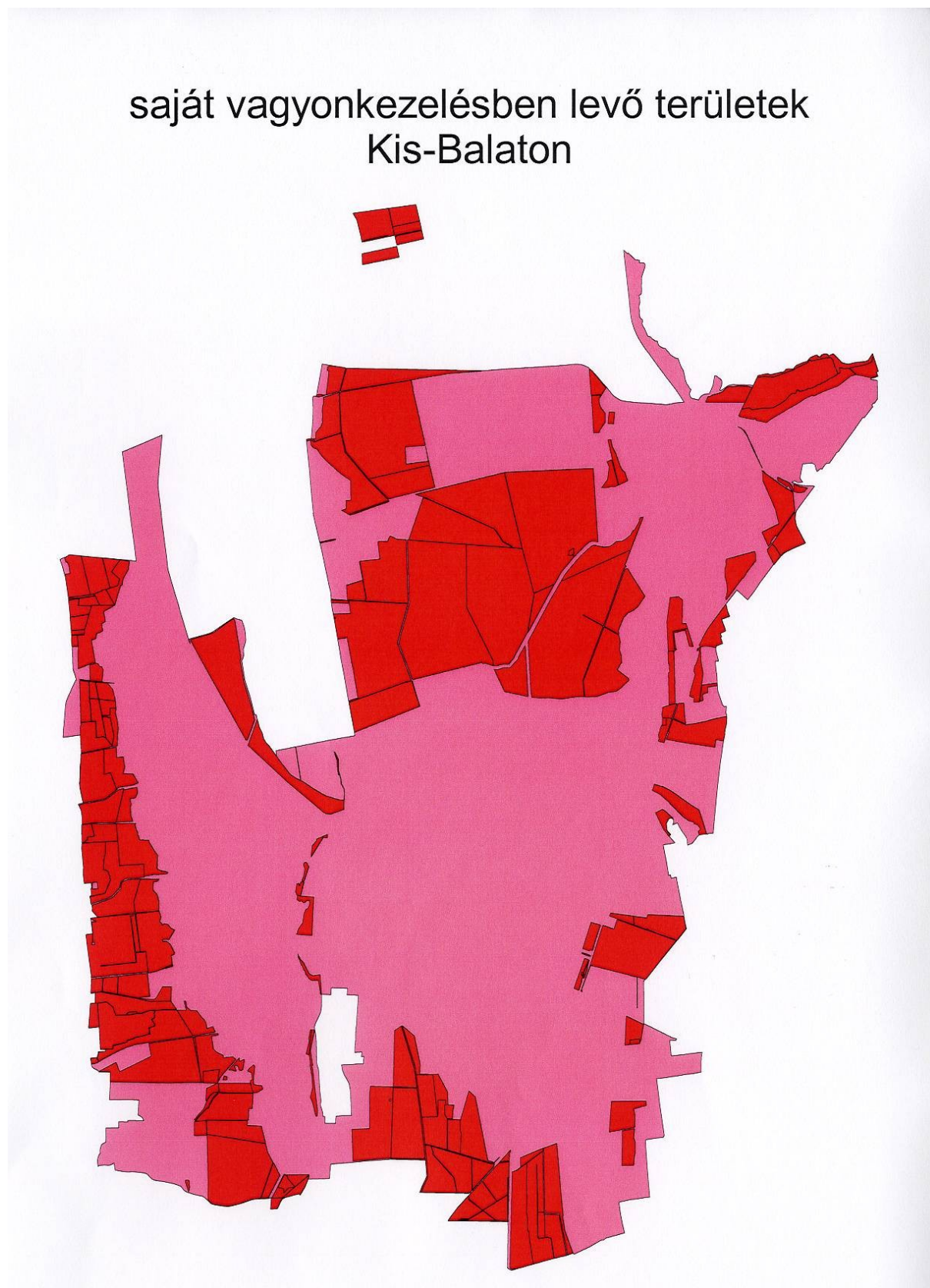
A Natura 2000 területeken a jelölőfajok, -társulások igényeinek megfelelő területkezelési mód alkalmazása.

Saját állatállomány kihelyezését nem tervezzük a területre több okból: a gyepek döntő többsége magántulajdonban van, viszonylag szórtan helyezkednek el az ingatlanok, távol esnek mindegyik gazdálkodási központtól, állandó állatkihelyezéssel kapcsolatos létesítmények megvalósítását nem látjuk reálisnak, a személyi állomány kevés a feladathoz.

Bérlési szerződések útján a területkezelések részben már megoldottak, de a fennmaradó területek esetén is elképzelhető a bérlő általi kezelés.

6. Kis-Balaton (NP)

saját vagyonkezelésben levő területek
Kis-Balaton

Nádrengetegei nyílt víztükrökkel, mocsárrétekkel, magassásosokkal, zsombéksásosokkal, fűz- és égerligetekkel, bokorfüzesekkel váltakoznak. Botanikai ritkaságaik a vízidara, a csak nagykiterjedésű lápvidékeken előforduló, védett lápi csalán, számos orchideafaj, stb. Kiemelt unikális érték még a kis holdruta, a gázló és a kálmos.

Madártani szempontból országos és nemzetközi viszonylatban kiemelkedő terület, a Ramsari Egyezmény hatálya alá tartozó, nemzetközi jelentőségű madárélőhely. A tározók területei fokozottan védett területek (ez a nádasokat, a mocsarakat és az erdők egy részét jelenti).

A saját területek egyben Natura 2000 területek is.

Az élőhely jellegéből adódóan elsősorban a vizek, vízpartok madárvilága rendkívül gazdag, de -főleg vonulási időszakban - a környező erdőfoltokat, bokorcsoportokat, szántókat is sok faj felkeresi. Az eddig megfigyelt madárfajok száma 232, ezek közül 110 faj fészkel is a területen. A fokozottan védett fajokból 27 faj észlelhető rendszeresen. További ritka, védett állatok: északi vagy patkányfejű pocok, vizicickányfajok, csalityjáró pocok stb. A védett halfajok közül pl. a lápi póc és a réti csík tömegesen fordul itt elő. Ízeltlábú faunája gazdag, a "szokásos" mocsári fajokból áll.

6.1. Jelenlegi állapot

6.1.1. Területi adatok, használati viszonyok

Saját területek:	4920 ha	mg-i jellegű:	2430 ha	erdő, nádas, kivett stb.:	2490 ha
			(szántó: 700 ha	nádas:	950 ha
			gyep: 1730 ha)	erdő:	820 ha
				mocsár:	600 ha
				egyéb:	120 ha

Haszonbérbe adva:	1360 ha
Saját használatban legelőként:	250 ha
Saját használatban kaszálóként:	280 ha
Nem használt/nem használható:	540 ha

Normatív földalapú támogatásra beadott: 560 ha

6.1.2. Állatállomány

240 felnőtt bivaly

30 szürkemarha tehén

A hímivarú szaporulat értékesítésre kerül. A bivalyok nőivarú szaporulata választás után üszögulyába, a szürkemarhák szaporulata Salföldre kerül, tenyésztésbe a 3. évben vonjuk.

Kápolnapusztán mintegy 160 bivalytehén legeltetése történik két gulyában, ill. néhány állat mindig karámban van a bemutatóhelyen. Zalaváron mintegy 80 felnőtt üszöből és néhány idős ill. selejt tehénből álló gulya van, 2007. évtől az üszök egy újonnan beállított bikát kapnak. 2007. évtől a zalavári telephely is alkalmas állatkezelésekre.

A keletkező trágya elszállítását egy környező szántóterület bérlője végzi, a bérleti szerződésben vállalt feltételekkel.

Az állatok takarmányigénye időjárástól függően mintegy 2600 bála széna, valamint a teletetéshez szükséges mintegy 600 bála szalma.

6.1.3. Gépállomány

1 db MTZ 1221 traktor munkagépekkel

1 db MTZ 82 traktor munkagépekkel

1 db B-10 kistraktor
1 db Wolagri bálázó

6.1.4. Személyi állománnyal kapcsolatos adatok:

1 fő tájegységvezető, 2 fő természetvédelmi őr, 6 fő fizikai alkalmazott (ebből 5 határozott idejű szerződéssel).

A tájegység központja Fenékpuszta (Keszthely).

6.2. Célállapot

Területkezelés szempontjából a vízközelen tartózkodó és onnan a környező szántókra, gyepekre táplálkozni járó madarakra kell figyelemmel lenni („libalegelők” biztosítása).

A Natura 2000 területeken a jelölőfajok, -társulások igényeinek megfelelő területkezelési mód alkalmazása.

A kápolnapusztai legelő eltartóképessége miatt a bivalytehén állomány csökkentése szükséges, ez mintegy 60 állat átszállítását jelenti a zalavári legelőre, így ott két gulya kialakítása szükséges a mintegy 130 hektáron. A tervezési időszak első felében szükséges lesz üszőborjak értékesítése, mivel a további bővülésnek meglátásunk szerint nincs realitása.

A bérleti szerződéseknél lejárat esetén több esetben nem fog történni hosszabbítás, mivel így jelentős területek vonhatók be legeltetésbe ill. kaszálásba.

A zalavári telephelyen a legelőhöz tartozó majorban 2-3 istálló megvásárlása –esetleg hosszabb távú bérlete- által az emelt létszámú bivalyállomány egész évi ott-tartása megoldható. Az állományok takarmányszükségletét a zalavári kaszálók biztosítják, saját hasznosításban tartásuk szükséges.

A 2006-ban az Igazgatósághoz került szürkemarha állomány állapota kor és fajtajelleg szerint is kifogásolható, ezért fiatalítás szükséges.

Célként kell megjelölni egyes szántóterületek (pl. Garabonc) visszagyepesítését.

Száz hektáros nagyságrendben további lehetőség van területtisztításokra, mely területekkel a jelenlegi takarmánytermő terület és ezáltal az állatállomány kis mértékben még bővíthető.

A fokozottan védett, nádas területek mozaikos jellegű területkezelése aratással úgy, hogy mindig maradjon kellő mennyiségű avas nád (fészkelőhelyként), de legyenek tisztított területek is, ahol újulni tud és ezzel együtt a szervesanyag kivitele is megtörténik. Ezek a munkák a terület fontosságára való tekintettel továbbra is vállalkozási szerződés keretében történhetnek (haszonbérbe adás nem lehetséges). A nádaratás saját eszközökkel és munkával történő kivitelezését Igazgatóságunk nem tervezi.

7. Magas-Bakony (TK)

A terület erdeinek zömét (70%) a középhegységi gyertyános-bükkösök teszik ki, amelyben a fő fafajok magaskőrissel, hegyi- és korai juharral, nagy- és kislevelű hárssal, madárcezesnyével elegyednek. A legmagasabb részek bükkös erdei kb. 500 m tengerszint feletti magasság felett montán (magashegységi) jellegűek, hegyi szillel, hegyi juharral és magaskőrissel. Ennek az erdőtípusnak a sajátos és ritka fészkelő madara a fehérhátú fakopáncs. A bükkösök télen is zöld cserjéje az atlantikus babérboroszlán. Az alpesi göte és havasi cincér jellemző fajai a területnek.

A saját területek egyben Natura 2000 területek is.

A sziklás, mély völgyekben (Bécsi-árok, Fehérkő-árok, Szarvad-árok) szurdokerdők (holdviolával, gímpáfránnyal, havasi turbolyával), a sziklás omladékos oldalakban magaskőrises-hársas sziklaerdők, a patak völgyekben pedig hegyvidéki égerligetek (Gerence, Somberek-Séd) díszlenek. A Nagy-Somhegy déli, fátlan, sziklás tisztásain pikkelypáfrány, sápadt és bodzaszagú kosbor található. A dolomitgerincek extrém kitettségű, északi oldalain él a bakonyi hegyek legkülönlegesebb erdőtársulása, az elegyes karszterdő, bükk és virágos kőris, valamint lisztes és barkócaberkenye fákkal, gyepszintjükben számos ritka növényvel. Az Odvaskőhát cserszömörccés-molyhostölgyesében (ez igen ritka ilyen magasságban) él a rozsnokképű árvalányhaj.

Bakonybél településtől délre találhatóak viszonylag nagy, gazdálkodásra alkalmas gyepterületek (mintegy 200 hektár), ezek döntően üde, fajgazdag, hegyi kaszálórétek.

7.1. Jelenlegi állapot

7.1.1. Területi adatok, használati viszonyok

Saját területek:	310 ha	mg-i jellegű:	130 ha	erdő, kivett stb.:	180 ha
		(szántó:	10 ha		
		gyep:	120 ha)		

Haszonbérbe adva:	50 ha
Saját használatban legelőként:	0 ha
Saját használatban kaszálóként:	0 ha
Nem használt/nem használható:	80 ha

Normatív földalapú támogatásra beadott:	0 ha
---	------

7.1.2. Állatállomány

Jelenleg nincs a területen.

7.1.3. Gépállomány

Jelenleg nincs a területen.

7.1.4. Személyi állománnyal kapcsolatos adatok:

1 fő tájegységvezető, 1 fő természetvédelmi őr

A tájegység központja Bakonybél.

7.2. Célállapot

A saját gyepterületek további jelentős bővülésének nincs realitása, mivel a Tájvédelmi Körzet fennmaradó területe lényegében erdő.

A Natura 2000 területeken a jelölőfajok, -társulások igényeinek megfelelő területkezelési mód alkalmazása (ez itt inkább erdei fajokat és társulásokat jelent).

A saját területek (gyepek) legnagyobb hányada Bakonybél külterületén van. Birtokrendezésekkel (cserék) a saját vagyonkezelésű területek egységes tömbbé rendezendők. Szürkemarhákkal legeltethető területek, bérbeadással történő területkezelésük lehetséges, de saját hasznosításban is lehet gondolkodni. Mindenekelőtt a birtokviszonyok 2008-ig történő rendezése a cél. Ennek függvényében lesz látható (a területnagyság és elhelyezkedés alapján), hogy melyik hasznosítási mód lesz kedvezőbb.

saját vagyonkezelésben levő területek
Somló

A Marcal-medence síkjából magányosan kiemelkedő vulkáni hegy távolról is jól látható várromjával. Mivel a hegy bazaltja a hő és a napfény hatására "kukoricásodik", azaz sörétszerű törmelékre esik szét, így bazaltbánya nem csúfította el egyik oldalát sem, sziklagyeppei épségben megmaradtak.

Természetvédelmi kezelési szempontból elsősorban a hegytető (fokozottan védett) érdemel említést, a hegy szoknyája tájvédelmi indokkal került védelem alá.

Növény és állatvilága a többi tanúhegyhez hasonló. Szárazságtűrő fajok (főként hullók) képviselik magukat jelentős fajgazdagságban.

8.1. Jelenlegi állapot

8.1.1. Területi adatok, használati viszonyok

Saját területek:	40 ha	mg-i jellegű:	30 ha	erdő, kivett stb.:	10 ha
		(szántó:	0 ha		
		gyep:	30 ha)		

Haszonbérbe adva:	0 ha
Saját használatban legelőként:	0 ha
Saját használatban kaszálóként:	10 ha
Nem használt/nem használható:	20 ha

Normatív földalapú támogatásra beadott:	10 ha
---	-------

8.1.2. Állatállomány

Jelenleg nincs a területen. A plató legeltetése nehezen megoldható.

8.1.3. Gépállomány

Jelenleg nincs a területen.

8.1.4. Személyi állománnyal kapcsolatos adatok:

1 fő tájegységvezető

8.2. Célállapot

A platón levő mintegy 10 hektár gyep kaszálható részeinek megtartása szárazúzással ill. kaszálással. A szegélyek sziklagyeppei kezelést nem igényelnek.

saját vagyongazdálkodásban levő területek
Mura

A szabályozatlan medrű Mura határfolyó árterülete mintegy 30 km hosszan és pár száz méter szélességben. Ártéri kemény- (tölgy-kőris-szil) és puhafás (fűz-nyár) ligeterdők jellemzik. A változó vízjárás miatt csak időszakosan lehet gazdálkodásra használni: kevés szántó és vadföld. Az idős, ligetes tölgyeseknek változatos élővilága van. A folyó szabályozatlanságából adódóan medre már máshol van, mint az államhatár kialakításakor, ezért a túlparton is vannak Igazgatóságunknak területei. A saját területek egyben Natura 2000 területek is.

9.1. Jelenlegi állapot

9.1.1. Területi adatok, használati viszonyok

Saját területek: 450 ha mg-i jellegű: 160 ha erdő, kivett stb.: 290 ha
(szántó: 20 ha
gyep: 140 ha)

Haszonbérbe adva: 80 ha
Saját használatban legelőként: 0 ha
Saját használatban kaszálóként: 20 ha
Nem használt/nem használható: 60 ha

Normatív földalapú támogatásra beadott: 7 ha

9.1.2. Állatállomány

Jelenleg nincs a területen.

9.1.3. Gépállomány

Jelenleg nincs a területen.

9.1.4. Személyi állománnyal kapcsolatos adatok:

1 fő tájegységvezető

9.2. Célállapot

A fent leírtak miatt csak mozaikos területkezelés jellegű tevékenység megvalósítható néhány kisebb, ligetes jellegű, erdősülő gyepterületen.

A fás legelő jellegű területek megtartása mindenképpen fontos.

A Natura 2000 területen a jelölőfajok, -társulások igényeinek megfelelő területkezelési mód alkalmazása.

A folyó túlpartján levő területek kezelése nem megoldható, ezért a szukcessziós folyamatot hagyjuk érvényesülni.

10. lápok, Természetvédelmi Területek, helyi védett és nem védett területek

10.1. Jelenlegi állapot

10.1.1. Területi adatok, használati viszonyok

	Természetvédelmi Területek	területe (ha)	saját vagyonkezelésben (ha)
1	Tapolcai Tavasbarlang felszíne TT	2	1
2	Zirci Arborétum TT	20	18
3	Uzsai csarabos TT	116	0
4	Szentgáli tiszafás TT	213	0
5	Úrkúti őskarszt TT	2	2
6	Fenyőfői ősfenyves TT	450	17
7	Várpalotai homokbánya TT	1	1
8	Balatonkenesei tátorjános TT	2	1
9	Darvas-tói bauxitlencse TT	34	0
10	Sümegei Mogyorós-domb TT	62	0
11	Zalacomári madárrezervátum TT	264	49
12	Farkasgyepői kísérleti erdő TT	363	0
13	Keszthelyi kastélypark TT	8	0
14	Devecseri Széki-erdő TT	297	0
15	Balatonfüredi-erdő TT	761	91
16	Tapolcafői láprét TT	13	13
17	Bakonygyepesi zergebogláros TT	24	23
18	Hódoséri ciklámenes TT	24	0
19	Attyai-láprét TT	15	15
20	Somlóvásárhelyi Holt-tó TT	15	15
21	Hévízi-tó TT	60	0
22	Sárosfői halastavak TT	278	0
23	Látrányi-puszta TT	207	31
24	Nagyberek Fehérvíz TT	1537	340
25	Somogyvári Kupavár-hegy TT	28	3
26	Nyirádi Sár-álló TT	395	115
27	Ex lege lápok	13000	1027
	összesen:	18191	1762
28	helyi védett, véd. terv., nem védett		238
	mindösszesen:		2000

Saját területek: 2000 ha mg-i jellegű: 1360 ha erdő, kivett stb.: 640 ha
(szántó: 70 ha
gyep: 1290 ha)

Haszonbérbe adva: 470 ha
Saját használatban legelőként: 0 ha
Saját használatban kaszálóként: 40 ha
Nem használt/nem használható: 850 ha

Normatív földalapú támogatásra beadott: 30 ha

A saját területek mintegy fele lapterület.

A 2,5,7,16,17,19,20 sz. területek lényegében saját vagyonkezelésben vannak.

A 8,11,15,23,24,26 sz. területek teljesen, a 27. sz területek részben Natura 2000 területek.

10.1.2. Állatállomány

Jelenleg nincs a területeken.

10.1.3. Gépállomány

Jelenleg nincs a területeken.

10.1.4. Személyi állománnyal kapcsolatos adatok:

Az 1.-9. pontokban részletezett állomány foglalkozik ezekkel a területekkel is.

10.2. Célállapot

A területek mezőgazdasági jellegének megítélése sokszor nem egyértelmű. A kimutatásban főként a művelési ágak szerint soroltuk be, de pl. a vízállásos, bokorfüzes láprétet, arborétum gyepterületét, geológiai bemutatóhely tisztását nem tekintjük mezőgazdálkodásba bevonandó területeknek.

A természetvédelmi területek egy része valamely helyi jellegzetességnek számító faj, élőhely, vagy élettelen érték területe, egyedi kezelést igényel, döntően saját használatban van és abban is kell maradnia. Lápokon és egyéb területeken helyi gazdákkal történő együttműködés van ill. lehetséges.

A Natura 2000 területeken a jelölőfajok, -társulások igényeinek megfelelő területkezelési mód alkalmazása.

A 15, 23, 24, 26, 27 sz. területeken a saját vagyongazdálkodású területek arányának növelése célszerű. A többi terület döntően állami tulajdonban van, vagyongazdálkodásuk átvétele elképzelhető, de nem feltétlenül szükséges.